

[Kirkegaard.]

Det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen brugte det udtryk, at der jo gennem mange år var ført en forfejlet politik her i landet, og det ærede medlem mente, at en del af de foranstaltninger, der var gennemført, var en hån mod landbruget. Se, det er jo lidt stærke udtryk at bruge. Det ærede medlem hr. H. C. Toft nævnte, at gælden var steget, den var steget betydeligt i en årrække. Jeg har selvfølgelig intet imod, at det ærede medlem hr. H. C. Toft nævner, at gælden er steget, for det er jo rigtigt nok, men jeg mener, det er forkert af det ærede medlem, når han bærer sig ad som visse aviser, der kun skriver, at landbrugets gæld er steget så og så meget, til trods for — det vil jeg nævne både over for det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen og det ærede medlem hr. H. C. Toft — at det jo ikke bare er landbrugets gæld, der er steget i de senere år. I en pjeces, som jeg har fået tilsendt fra De samvirkende danske Landboforeninger, og som hedder Økonomisk Oversigt for 1961 — jeg har den desværre ikke hos mig, jeg refererer frit efter hukommelsen — er der en opgørelse over landbrugets gældsforhold. Det er rigtigt, at landbrugets samlede gæld i 1961 steg med 1 milliard kr., og det er jo et stort beløb, men i opgørelsen over formueforholdene gives der udtryk for, at det ikke bare er landbrugets gæld, der er steget — altså med 1 milliard kr. — men landbrugets formue, regnet efter handelsværdien, er også steget, nemlig med 2 milliarder kr.; det vil sige, at selv om gælden i 1961 er steget med 1 milliard kr., er formuen, regnet efter handelsværdien, til gengæld steget med 2 milliarder kr., altså en nettostigning på 1 milliard kr., i gennemsnit godt og vel 5.000 kr. pr. ejendom. Om det er en stor eller lille stigning, skal jeg i og for sig ikke afgøre, det er ikke det, det drejer sig om. Men når man lægger den formuestigning, der her er tale om, og som jo dels er begrundet i forbedringer, dels i inflationen, til et beskedent driftsudbytte — jeg ved meget

vel, at landbruget har et beskedent driftsudbytte — er det ikke helt sikkert, at det ærede medlem hr. Jens Chr. Christensen har ret i, at den politik, der har været ført over for landbruget, har været så forfejlet, som det ærede medlem giver udtryk for.

Morten Lange: Som en slags indledning til det afsnit af debatten, vi her har taget fat på, har der for nogle dage siden i pressen været en opgørelse over, hvor meget det samlede tilskud til landbruget løb op i. Det kan godt være, at man dér havde fået stillet lidt mange tal lidt skarpt op, så det kan være et problem, om man virkelig kan betragte alle disse mange millioner som et egentligt tilskud; men jeg synes nu, dokumentationen var rigtig god. Man havde, som det er nævnt allerede et par gange i dag, i en sum, som udgjorde et årligt tilskud på 1.055 mill. kr. Det er helt klart, at det er et enormt stort beløb, og det er lige så sikkert, at en støtte af denne størrelse kan for det første ikke blive ved over en længere årrække, det må være udelukket, og for det andet kan den kun være forsvarlig selv over en kortere årrække, hvis den har karakter af investering, hvis den har karakter af noget, som virkelig forbedrer landbruget i årene, der kommer. Hvis det bare er en støtte til de enkelte landbrugere, er det helt utvivlsomt, at støtten selv for en kortere årrække er kommet op i et alt for højt plan. Der har ved fastsættelsen af mange af disse ordninger været lagt vægt på spørgsmålet om vor tilslutning til det såkaldte europæiske fællesmarked, hvor man jo til at begynde med fik det indtryk, at hvis det skulle gå sådan, at Danmark blev medlem af fællesmarkedet, så ville landbrugets afsætningsproblemer være løst, og støtten var altså kun at betragte som en overgangsordning, indtil vi kom ind i fællesmarkedet.

Nu tror jeg, at hvis der er en ting, som er blevet fuldstændig klart ved den debat, som er ført her i landet om tilslutningen til fællesmarkedet, så er det dette, at vor